

PRIOPĆENJE

Ekonomski izgledi za 2026.: Kako pripremiti europske tvrtke za turbulencije

Zagreb, 12. siječnja 2026.: Godina 2025. označila je prekretnicu za globalno gospodarstvo. Između „Trumpovog šoka“, kineskih viškova kapaciteta i geopolitičkih napetosti, tvrtke moraju redefinirati svoje strategije. Rast, insolventnosti, promjene marži – naši stručnjaci analiziraju izazove 2026. i dijele savjete kako ojačati otpornost vašeg poslovanja pred nadolazećim turbulencijama.

2025.: godina geopolitičkih previranja i preusmjerenja

Godina 2025. ostat će zapamćena kao ključna prekretnica za globalno gospodarstvo. Nakon uvjerljive pobjede Donalda Trumpa krajem 2024., trgovinski protekcionizam ušao je u novo doba, obilježeno poznatim *"Danom oslobođenja"* (travanj 2025.) i brzom provedbom sveobuhvatnih carina. Ova iznenadna eskalacija podigla je ekonomsku nesigurnost na neviđene razine, usporedive s pandemijom Covida. Uz carinski šok, uzdrmana je i cijela globalna geopolitička arhitektura. Fragmentaciju svijeta pojačao je novi fenomen: rascjep unutar samog atlantskog bloka. *"Fragmentacija se ubrzava, a gospodarstvo postaje sredstvo prisile. Nekada se naglasak stavljao na heterogenost globalnog Juga, no danas zabrinjava transatlantski odnos."* Ističe **Frédéric Wissocq, Coface direktor za upravljanje rizicima zapadne Europe i Afrike.**

Ova revizija povijesnog saveza prisiljava Europu da hitno preispita svoju stratešku poziciju, osobito u obrani, dok se mnoge zemlje kontinenta suočavaju s velikim proračunskim ograničenjima.

Turbulentna godina pokazala je, ako je dokaz još bio potreban, da se gospodarstvo koristi u geostrateške svrhe, a međuzavisnosti se otvoreno „oružavaju“. Međunarodni odnosi sada se strukturiraju oko odnosa moći, pri čemu carine, izvozne restrikcije i ekonomske sankcije postaju oružja prisile. Europske tvrtke tako su uhvaćene između nekoliko vatre: američkog protekcionizma, kineske konkurencije i regionalne političke nestabilnosti.

U ovom alarmantnom kontekstu, neizvjesnost snažno opterećuje povjerenje ekonomskih aktera, što rezultira slabom potrošnjom i izraženim oprezom u investicijskim odlukama.

Europska konkurentnost: između nade Draghijevog izvješća i stvarnosti provedbe

Suočena s prijetecim kontekstom, Europa barem zaslužuje priznanje za svoje jasno dijagnosticirane slabosti. Draghijevo izvješće o konkurentnosti i Lettino izvješće o jedinstvenom tržištu identificirali su temeljne probleme kontinenta:

- zaostajanje za SAD-om i Kinom u inovacijama,
- fragmentaciju jedinstvenog tržišta,
- visoke troškove energije,
- prekomjerne strateške ovisnosti.

Europski odgovor oblikovan je kroz "**Kompas konkurentnosti**", koji postavlja ambiciozan strateški smjer do 2029. godine temeljen na nekoliko ključnih područja:

- zatvaranje inovacijskog jaza u naprednim tehnologijama,
- razvoj koherentnog plana koji kombinira dekarbonizaciju i konkurentnost,
- jačanje sigurnosti smanjenjem ovisnosti,
- ubrzanje političke integracije.

"Ono što danas zabrinjava jest kašnjenje u provedbi preporuka iz izvješća Draghija i Lette." - **Jean-Christophe CAFFET**, Coface glavni ekonomist.

Iako su neki projekti pokrenuti – gigatvornice, pojednostavljenje administracije za mala i srednja poduzeća, ubrzanje izdavanja rudarskih dozvola – tempo je daleko ispod onoga što je potrebno za rješavanje hitnosti situacije. Draghijev plan predviđao je godišnja ulaganja od 750 do 800 milijardi eura za jačanje europske konkurentnosti. Međutim, učinkovitu mobilizaciju tih iznosa otežavaju proračunska ograničenja mnogih država članica i/ili politički otpor zajedničkom zaduživanju.

Njemački slučaj savršeno ilustrira napetost između ambicije i stvarnosti: izbor Friedricha Merza 2025. bio je prekretnica u njemačkoj ekonomskoj doktrini. Dugogodišnji zagovornik proračunske ortodoksije, Njemačka je najavila masovni plan oporavka procijenjen na 850 milijardi eura tijekom 10 godina. To uključuje poseban fond od 500 milijardi eura za modernizaciju infrastrukture, više od 200 milijardi eura za obranu i 100 milijardi eura za zelenu tranziciju. *"Dvostruko je čudo: da se Njemačka, nakon tri izgubljene godine, konačno probudila i prestala fiskalnu disciplinu smatrati temeljem svoje strategije."* - Jean-Christophe Caffet.

To bi moglo imati pozitivne učinke diljem Europe, posebno za francuske podizvođače i susjedne zemlje. Međutim, ostaju sumnje u prirodu i stvarno vrijeme tih ulaganja, jer Njemačka ima „svoj jedinstveni pristup fiskalnim poticajima“.

Europske tvrtke: između američkih carina i kineskog dampinga

Unatoč početnim strahovima, američke tarife nisu uzrokovale veće poremećaje za europske izvoznike. Prosječne efektivne carinske stope trenutno iznose oko 16-17% globalno, razina koja utječe na Europu koliko i na konkurente.

„Europa nije oporezovana više od ostatka svijeta, a ponekad čak i manje na određene proizvode koje izvozi u SAD“, ističe Jean-Christophe Caffet, Coface glavni

ekonomist. Analiza sugerira da na makroekonomskoj razini oko 80% troškova carina snose američki subjekti – tvrtke ili potrošači – a ne strani izvoznici, suprotno tvrdnjama Trumpove administracije.

Prava opasnost za europsku industriju leži negdje drugdje: u „drugom kineskom šoku“ obilježenom **masovnim dampingom kineske (re)proizvodnje** na europsko tržište. „*Ono što danas najviše brine europske tvrtke je kineski damping i višak kapaciteta koji se preljeva na stari kontinent.*“ - **Frédéric Wissocq**, Coface direktor za upravljanje rizicima zapadne Europe i Afrike

Ovaj rizik proizlazi iz kineskog prekapaciteta i američkih carina koje američko tržište čine manje dostupnim kineskim proizvodima. Za sada je to Kina uspjela preusmjeriti izvoz prema Europi, ali ponajprije prema trećim zemljama ili „konektorima“: +6% na godišnjoj razini prema Europi, više od 20% prema zemljama poput **Vijetnama**.

Ova kineska trgovinska ofenziva dolazi uz snažan deflacijski pritisak. Razlika u cijenama između kineskih i europskih proizvoda proširila se za 30 bodova od ponovnog otvaranja nakon Covida, dosegnuvši više od 40 bodova uzimajući u obzir fluktuacije tečaja.

„*Kineski višak kapaciteta snižava proizvodne cijene u Kini, što smanjuje prihode i marže europskih proizvođača. Ovo nije privremena pojava, već značajan i vjerojatno trajan trend.*“ - **Jean-Christophe Caffet**, glavni ekonomist grupe Coface.

Posebno pogođeni sektori:

- **Električna vozila**, gdje je Kina spektakularno napredovala
- **Kapitalna dobra**, osobito ona povezana s proizvodnjom energije bez ugljika,
- **Metali**, čija dva glavna tržišta – **građevinarstvo** i **automobilska industrija** – usporavaju.
- U Njemačkoj je profitna marža svih **nefinancijskih tvrtki** pala za 5 bodova u posljednje tri godine, s mnogo većim padom u određenim proizvodnim sektorima.

Izgledi za 2026.: umjeren rast i trajne insolventnosti

Prema Coface ekonomskim prognozama za 2026., očekuje se umjeren globalni rast uz trajne napetosti. Globalni rast trebao bi se stabilizirati na oko 2,4–2,5%, što označava daljnje usporavanje nakon očekivanih 2,6–2,7% u 2025. Ova stopa rasta, koja je ispod pretpandemijskog potencijala, sada je „nova normalnost“ u aktualnom gospodarskom okruženju.

U **Sjedinjenim Američkim Državama** rast se očekuje nešto ispod 2%, uz snažnu potporu investicija u umjetnu inteligenciju i tehnologiju u širem smislu: podatkovne centre, mreže, proizvodnju energije itd. Sam sektor umjetne inteligencije čini oko 20% američkog rasta u 2025., a gotovo cijeli rast ako uključimo učinke bogatstva na potrošnju putem burzovnih valuacija, koje rastu zahvaljujući dionicama velikih grupacija u tom sektoru.

U **Europi** očekivani rast ostaje blizu 1%, na razini sličnoj 2025. Njemačka bi mogla ostvariti rast od 1% zahvaljujući Merzovom planu. Za Francusku prognoza iznosi 0,6%, ali ostaje podložna trajnim fiskalnim i političkim neizvjesnostima.

Kina će nastaviti organsko usporavanje unatoč službenom cilju rasta od 5%, dok Indija nastavlja pokazivati snažnu dinamiku, potaknutu domaćim pokretačima rasta i relativno niskom izloženošću američkom tržištu.

Očekuje se da će insolventnost nastaviti rasti i u 2026., iako se tempo povećanja usporava. U Francuskoj bi 2025. mogla završiti s oko 69.000 insolventnosti, čime se premašuje rekord iz 2009. (63.000).

„Što se tiče insolventnosti poduzeća, nalazimo se na razinama koje nisu viđene 10–15 godina i dosegili smo rekord u Francuskoj, gdje ipak vidimo početak pada.

“ - **Jean-Christophe Caffet**

Za 2026. Coface predviđa globalni porast insolventnosti od +3 do +4%, u usporedbi s +6 do +7% u 2025. Najpogođeniji sektori ostaju građevinarstvo te hoteli i restorani, ali zabilježen je i nagli porast insolventnosti među srednje velikim poduzećima s značajnim socijalnim bilancama.

„To su često povijesno krhke tvrtke čiji je pad ubrzan općim kontekstom.“ - **Frédéric Wissocq**

„Zombie“ poduzeća koja su preživjela zahvaljujući pomoći tijekom pandemije Covida i niskim kamatnim stopama postupno nestaju. Međutim, mogla bi se pojaviti nova vala insolventnosti s postupnim širenjem tehnologija, osobito umjetne inteligencije, kroz proizvodnu strukturu – ono što Jean-Christophe Caffet opisuje kao „*destruktivnu kreaciju*“ umjesto „*kreativne destrukcije*“ – barem tijekom početne faze tranzicije.

☉ Istražite ekonomske izazove koji su pred vama, predvidite rizike za svoje poslovanje u 2026. godini **i pridružite nam se na 30. Coface Country Risk konferenciji** 17. veljače... iz svog naslonjača – link za prijavu : https://app.2026.colloque-risque-pays.com/?utm_source=SitesWeb.

KONTAKT

Martina Kolarić : +385 99 3110 390

martina.kolaric@coface.com

COFACE: FOR TRADE

Tvrtka Coface, kao vodeći svjetski pružatelj usluga upravljanja kreditnim rizikom, već skoro 80 godina pruža podršku poduzećima u rastu i razvoju u nesigurnom i nestabilnom okruženju. Bez obzira na veličinu, lokaciju ili sektor, Coface pruža podršku za ~100.000 zadovoljnih klijenata na oko 200 tržišta diljem svijeta, kroz niz rješenja: osiguranje potraživanja, poslovne informacije, naplata potraživanja, Single Risk osiguranje, jamstva, faktoring. Svakodnevno Coface koristi jedinstveno stručno znanje i vrhunsku tehnologiju kako bi omogućio sigurno poslovanje poduzeća, na domaćim i izvoznim tržištima.

U 2024. godini Coface je zapošljavao više od 5.200 zaposlenih i ostvario prihod od oko 1,845 milijarde eura.